

Creația lui Mircea Rusu în rolul șoferului este excepțională prin complexitate și inventivitate. Actorul a aprofundat rolul, îmbogățindu-l cu multă știință. A compus o imagine atât de insolită, încât multă lume s-a întrebat dacă este chiar el, sau programul îl menționează eronat. *Hoke* pare inspirat, parțial, de Pollyanna, eroina lui Eleanor H. Porter, care, prin gândirea sa pozitivă, își umanizează mătușa acrită. Prevenitor și cu farmec masculin, se comportă cu miss Daisy cam ca Mellors cu lady Chatterley, latura sexuală exclusă. Are și un umor subtil, în stilul lui Moș Nichifor Coțcariul, și acesta angajat să conducă o evreică, ce-i drept, cu căruța, nu cu automobilul. Își manifestă efervescenta prin pași în ritm de jazz, fără a rupe cursivitatea acțiunii, momentele în care mândria masculină îi răbufnește nu sunt stridente. Ca și expresia corporală, vocea este modulată cu artă, printr-o știință exersată a rostirii. Mircea Rusu îi surprinde, prin capacitatea sa de înnoire, chiar și pe cei care s-au obișnuit demult cu talentul său.

Mircea Drâmbăreanu, în rolul lui *Boolie*, face tot posibilul să fie la înălțimea redutabililor săi parteneri și, în mare, reușește. Își exteriorizează uneori trăirile într-o manieră prea evidentă, lipsită de subtilitate. Astfel, intervine prea în forță în dialogul cu care începe piesa, iar gesturile pe care le face în conversațiile cu șoferul sunt excesiv subliniate.

Decorul Ștefaniei Cenean este elegant și, din punct de vedere dramatic, eficient, el delimitând cu acuratețe spațiile de interior și sugerând cu dezinvoltură periplusurile cu mașina.

În pofida lăncezelii din finalul mult prea lungit, spectacolul lasă o impresie reconfortantă, deoarece strânge laolaltă personaje reale și prototipuri literare, într-o acțiune unitară, având o morală populară.

Nicolae PRELIPCEANU

Teatru pentru toți la Evreiesc – „Miss Daisy și șoferul ei”

Am văzut cu încântare, la Teatrul Evreiesc de Stat, spectacolul cu piesa *Miss Daisy și șoferul ei* (*Driving Miss Daisy*, în original) de americanul Alfred Uhry, în regia lui Claudiu Goga. Cu încântare, pentru că o piesă fără mari pretenții este tratată regizoral simplu și firesc, la fel cum e și mesajul textului. Claudiu Goga a știut să ia lucrurile așa cum sunt și să accentueze acolo unde trebuie, pentru ca spectatorul să devină sensibil la micile finețuri ale textului. Povestea e aceea a unei evreice americane destul de bogate pentru a-și putea permite un șofer, din cauză că produsese, conducând, prea mari pagube. De fapt, ca să fiu exact, ea nu-și dorește deloc un șofer personal, susținând că e în stare să conducă singură în continuare, dar fiul ei, un industriaș prosper, o obligă să-l accepte pe Hoke, un șofer negru, care să o conducă în cursele ei zilnice. Începută pe la vârsta de

Maia MORGENSTERN, Mircea RUSU și Mircea DRÎMBĂREANU

70 de ani a ambelor personaje, povestea se sfârșește pe la 90 și ceva, așa că străbatem, odată cu *Miss Daisy Werthan* și *Hoke Coleburn*, mai toată bătrânețea personajelor.

Cuplul Maia Morgenstern–Mircea Rusu, încercat și într-o altă premieră de la TES, își continuă seria spectacolelor de succes. Mircea Drîmbăreanu, în rolul lui Boolie Werthan, intră bine în rolul fiului care-și iubește mama, dar își reprimă cu greu nervii în fața capriciilor sale de om bătrân. Maia Morgenstern a început, poate, prea „sus” cu vârstele, prezența sa la 70 de ani indicând mai degrabă imposibilitățile celei de 80, astfel încât „progresul” spre 80 și 90 e mai greu de demonstrat pe parcursul spectacolului. Dar în afara acestei obiecții, tehnice să zicem, Maia Morgenstern este, ca de obicei, excelentă în rol, cu acea naturalețea pe care o întâlnim numai la marii actori, indiferent de personajul interpretat. Și, ceea ce nu e de colea, face foarte sensibile și convingătoare, cu virtuozitate chiar, vârstele acestea târzii, încă atât de departe de acțiță. Ea este, când vehementă în clamarea drepturilor sale, împotriva restricțiilor pe care i se pare că i le impune fiul său, sătul de accidente de automobil provocate de mama sa, când obedientă, fiind pusă în fața evidențelor care nu sunt deloc de partea sa. Această modulație, ca să împrumut un termen mai degrabă muzical, îi este proprie Maiei Morgenstern și o face să conducă un rol altfel greu de jucat, coborând, cu fiecare scenă, pe treapta vârștelor. Sau urcând, dacă preferați... Iar Mircea Rusu, vopsit pe față și pe mâini, are și el naturalețea omului simplu, dispus să divagheze la infinit, să sporovăiască fără rost, pierzând șirul început, dar nedându-se bătut; însă și interzis atunci când în fața minții sale se pun probleme la care nu se aștepta și

nu se gândise, poate, niciodată. Șovăielile și deciziile lui compun un personaj comic de mare finețe, iar felul cum progresează relația cu stăpâna sa, de la absolută respingere de către aceasta, la acceptare și, în finalul trist, când miss Daisy e deja la azilul de bătrâni, la mărturisirea ei că a fost singurul om cu care s-a înțeles și de care este legată, aduce pe scenă duiosia scontată de autor și de regizor. Cel care contrapuntează sentimentul cam dulceag ce ar fi putut rezulta este tot omul simplu, care, deși înduiosât și el, respinge manifestarea evidentă cu un gest de modestie și neîncredere jucată în același timp cu naturalețe cuce-ritoare. Scenografia Ștefaniei Cenean consună în mod fericit cu ideea regizorală a unui spectacol de emoție și sensibilitate, fiind în același timp astfel construită încât să poată constitui cadrul diverselor scene, fără mari pauze de reconstrucție a decorului.

Astfel, cu mijloace simple, scenice și actoricești, se obține un spectacol plăcut, cu care Teatrul Evreiesc de Stat marchează un pas demn de toată admirația în noua stagiune teatrală. Soluțiile de fragmentare a scenelor, scurte, de la o vârstă la alta, de la o mică poveste constitutivă a celei mari la alta, sunt, de asemenea, simple și firești, fără nimic forțat, fără inovații și experimente, pe linia spectacolelor cu care ne-a obișnuit acest teatru.

Teatrul Evreiesc de Stat, București – Miss Daisy și șoferul ei (Driving Miss Daisy) de Alfred Uhry. În românește de Alice Georgescu. Regia: Claudiu Goga. Scenografia: Ștefania Cenean. Ilustrația muzicală: Vasile Manta. Cu: Maia Morgenstern (Daisy Werthan), Mircea Rusu (Hoke Coleburn), Mircea Drimbăreanu (Boolie Werthan). Data premierei: 6 octombrie 2009.

„Dumnezeul de a doua zi” la Teatrul ACT

Piesa dlui Mimi Brănescu („dlui” ca să nu existe nici un echivoc, dat fiind numele permisiv pentru așa ceva) a câștigat un premiu la concursul de comedie de acum trei ani de la teatrul de profil, ca să spun așa. Dar fiți pe pace, nu e o comedie. Nu e nici dimpotrivă, dar comedie e doar pe alocuri, așa cum orice tragedie sau dramă este. Firește, în relatarea vizitelor de săptămâni și, poate, luni, a părinților celor doi protagoniști în micul lor apartament, apare comedia. Dar ea dispare odată cu plecarea lor, când tandrețea îndelung reprimată, din pudoare față de ai bătrâni, e antrenată atât de bine să se reprime, încât nu mai poate reapărea. Ca o pasăre Phoenix care se antrenează mai mult cu focul decât cu renașterea din propria cenușă, iar în final arde definitiv...

O iubire neașteptată și, mai ales, ciudată, apărută într-un moment de cumpănă pentru ambii protagoniști, dă naștere întregii povești. Scriitura lui Mimi Brănescu (subliniez, dlui M. Br.) e fluentă și plină de umor, chiar dacă ea descrie stări și situații, într-un mod original, pentru că personajele își povestesc pe rând, fiecare pe culoarul său, cele întâmplare între ele. Ea a plecat imediat după ce micul lor apartament se golise în sfârșit de bătrânii dornici de viață, inclusiv sau mai ales, sexuală, a ajuns în Franța, el debutează prin a-i scrie cât de mult îi lipsește. Ea, firește.